

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DIVENDRES 3 DESEMBRE DE 2021 | Número 146

PÀG. 3 | VALL DE NÚRIA

Terra de verges trobades i pastors

PÀG. 10 | NATHALIE BECQUART

"A l'Església primitiva ningú decidia sol"

PÀG. 15 | OBSERVATORI BLANQUERNA

"A l'Església encara es desconfia del concepte de lideratge"

PÀG. 18 | SOFIA MATA

"El Museu de Tarragona podria ser el vaixell insígnia de la diòcesi, com el de Vic"

PÀG. 23 | HÉCTOR FABIO HENAO DE COLÒMBIA

"El límit entre agressors i víctimes no sempre és clar"

PÀG. 27 | JOSEP-MIQUEL BAUSSET

Capellans cèlibes i capellans casats

Bisbe Cristau: "Hem de superar les diferències" | PÀG. 8

PÒRTIC

Sopa de Cabra ha reeditat el disc 'Ben endins'. Aquest divendres han recordat "la comunió" que van sentir amb el públic ara fa 30 anys, en un concert a la Sala Zeleste. Al cap d'una hora, el nou bisbe de Terrassa, Salvador Cristau, deia que assumia el compromís de treballar per la comunió. Feliç coincidència, en dos registres, carismes i estils radicalment diferents.

SUMARI

3 Actualitat

La vall de Núria, terra de verges trobades i pastors
Continuïtat al bisbat de Terrassa: Cristau nomenat bisbe
Bisbe Cristau de Terrassa: "Hem de superar les diferències"
Nathalie Becquart: "A l'Església primitiva ningú decidia sol"
Observatori Blanquerna: "A l'Església encara es desconfia del concepte de lideratge"
"El Museu de Tarragona podria ser el vaixell insígnia de la diòcesi, com el de Vic"
Héctor Fabio Henao de Colòmbia: "El límit entre agressors i víctimes no sempre és clar"
Octavi Vilà, reelegit abat de Poblet

27 Panoràmica

Capellans cèlibes i capellans casats, per Josep-Miquel Bausset
Especials, per Josep Gallifa

35 Recull de premsa

36 La setmana a les xarxes

La vall de Núria, terra de verges trobades i pastors

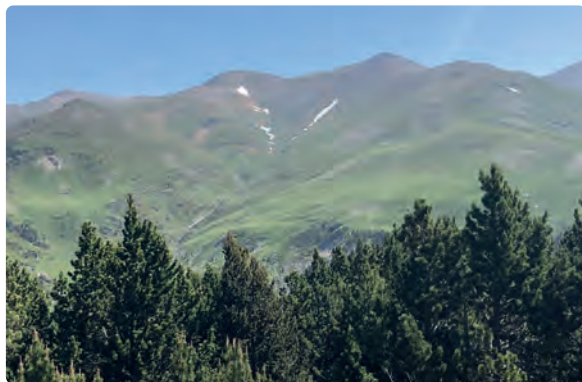
Per arribar a aquest santuari natural podem utilitzar el transport públic, és a dir, el tren fins a Ribes de Freser i després el cremallera que ens portarà a Queralbs. Tot just baixem del tren a Ribes de Freser de ben segur que notarem la frescor de la muntanya. Només cal canviar d'andana i ja podem enfilem-nos al cremallera que ens ha dur a Queralbs. Us presentem aquesta descoberta dins la col·lecció d'articles sobre **santuaris naturals** que publiquem a Catalunya Religió.

Us explicaré la sortida que vaig fer el passat estiu. A l'arribada a Queralbs ens esperava en Miquel Nieto, resident d'aquest poble i un gran amant de la muntanya. Després de les presentacions, ens enfilem al seu cotxe i comencem a ascendir per una costeruda i pedregosa pista fins arribar a Fontalba.

Un cop vam arribar a la collada de Fontalba ja som a dos mil metres. Des d'aquest punt la panoràmica sobre el Taga i la resta de serres prepirinenques és espectacular. Davant nostre començava el camí del Puigmal que seguia pel pla dels Evangelis i no vaig estar-me de preguntar-li a en Miquel:

Què significa per tu la muntanya?

Bon amic Josep, jo sóc de Queralbs i he viscut tota la vida entre aquestes muntanyes, cada racó d'aquestes valls és per mi una llar. Per mi Núria i les seves muntanyes han estat, són i seran casa meva, el lloc on he fet amics gaudint de l'esport i de la natura, on he treballat intenses jornades, on he rigut i plorat, on he patit i m'he preocupat pels altres, on m'he enamorat i on m'he equivocat, on he sentit vergonya i orgull, on he après i he ensenyat, on he compartit experiències èpiques i no tant èpiques, fins i tot avorrides. Lluny de possibles visions romàntiques, la muntanya és el meu lloc d'experiència de vida.

Agafarem el camí que va cap a Núria que passa pels brolladors de Fontalba. A mig vessant vam trobar-nos amb les meravelloses surgències, on naixia, amb gran força, el torrent de Fontalba. Vam gaudir de com brollava l'aigua, amb força i continuïtat, d'entre les roques i així vam entendre que el cicle de l'aigua era també el cicle de la vida. La neu es desfà i es transforma en aigua que s'evapora, circula pels torrents o s'infiltra per avencs i coves, per brollar de nou i amb força per surgències o brolladors i així regar prats i boscos.

Natura, mestre i mare

Ens va encantar badoquejar davant d'aquelles deus d'aigua cristal·lina i freda. Eren com fonts de vida que alimentaven herbes, arbustos, arbres i animals. Era com contemplar la força de la Natura. La muntanya esdevenia font de vida al fer brollar l'aigua des de les seves entranyes. Tot mirant l'aigua que des de diferents punts s'unia finalment amb un únic torrent vam recordar el valor de la Natura que és com un mestre, que ens ensenya i, a la vegada, una mare que ens alimenta.

Tot seguit, caminarem un darrera l'altre i en silenci, no imposat sinó producte del fort pen-

dent del sender. El sender transcorre per entremig d'una magnífica pineda de pi negre. A les seves clarianes abundava el neret i altres arbustos, com la gòdua o el ginebró. Al cap d'una hora s'obre davant nostre la panoràmica del santuari de Núria envoltada de muntanyes que s'acosten als tres mil metres. En aquest punt ens vam aturar per gaudir del paisatge.

Què significa per tu el santuari de Núria?

El Santuari per mi és un lloc de memòria, un recordatori del llegat del nostre poble, un monument que em recorda les moltes històries que ens han portat a on som. Pensa que els edificis del santuari de Núria que coneixem avui només tenen uns cent anys d'antiguitat! Quan a principis de segle se li encomanà la reforma del santuari a Josep Danés, arquitecte del Bisbat d'Urgell, a Núria hi havia tan sols una església i quatre casetes humils on els pelegrins feien nit en unes condicions que avui en dia no s'estilarien massa. Per fer les obres del Santuari es van enderrocar les antigues casetes i, com que en aquell temps encara no hi havia el Cremallera, es va fer pujar els materials per l'agreste Camí Vell de Núria, practicable només a peu o amb tracció animal. T'imagines quina feinada?

Propi d'un altre temps.

Més tard, quan el santuari es va popularitzar entre la classe benestant del país, es va considerar que seria una bona idea construir un mitjà de transport que facilités l'accés al Santuari, i heus aquí que a finals dels anys vint es va fer reali-

tat el tren Cremallera. Les obres del tren varen suposar l'arribada de més de mil treballadors a Ribes de Freser i Querolbs, i quan el tren es va acabar molts es van quedar a viure a la zona.

La popularitat del Santuari de Núria va créixer encara més amb l'arribada del tren Cremallera, fent que els membres del govern republicà d'aleshores s'hi desplaressin per redactar el que hauria d'haver estat l'Estatut d'Autonomia del nostre país. No obstant, tots sabem com acaba aquesta història...

T'acostes, de tant en tant, a demanar quelcom a la mare de Déu de Núria?

Recordo que la meva estimada tieta sempre pujava a Núria a posar-nos un ciri a la Verge quan patia per nosaltres o sabia que havíem d'afrontar algun repte.

Ella sempre em deia "ja resaràs a Déu, quan les vegis passar magres!" i jo li responia amb tendresa però amb cara d'escepticisme. La veritat és que des que ens va deixar, qui hi ha pujat, més d'un cop, a posar un ciri a la Verge he estat jo.

Carai! No sabia que fossis una persona tant devota.

És difícil d'explicar el que suposa per a mi, una persona més pròxima a l'agnosticisme que a la religió, la Mare de Déu de Núria. Tot i la marcada distància ideològica que em separa de l'església catòlica, per mi és una figura espiritual transcendent en la vida dels habitants de la nostra terra, i m'agrada pensar que ens cuida. Així que sí, li he demanat i agraït moltes coses a la Verge de Núria.

Sant Gil és el patró dels pastors?

Sant Gil era un ermità, i durant la seva estada a Núria cap allà l'any 700 va conviure amb els pastors de les contrades. Segons la llegenda Sant Gil tenia una olla amb la que cuinava l'àpat del dia. Quan el menjar estava fet, amb el so d'una campana cridava als pastors perquè baixessin de les muntanyes i mentre els hi servia l'àpat, els evangelitzava amb l'ajuda d'una creu. És per això que és considerat el patró dels pastors. Una cosa que jo sempre penso, a part de les habilitats que històricament se li atribueixen, és que Sant Gil devia ser un bon cuiner!

El passat d'aquesta terra estava lligat a la transhumància estival?

Per descomptat. Les muntanyes de la Vall de Núria són un paratge espiritual de primer ordre, però també contenen un recurs que durant mil·lenis i encara avui en dia és molt preuat, les pastures. Els pastors de Queralbs i de la Vall de Ribes han pujat històricament els ramats d'ovelles a les altes muntanyes de Núria durant l'estiu. Per Sant Joan el bestiar ja havia d'estar enfilant cap amunt, i pels voltants de la festivitat de Sant Gil a principis de setembre, els ramats començaven a baixar per fer un llarg camí fins a les pastures d'hivern a l'Empordà, al Vallès o a la plana de Lleida. El model social comunal dels pobles giraven entorn a la transhumància. Avui en dia els ramats d'ovelles s'han substituït pels de vaques i la transhumància i tot aquell mode de vida secular, amb alguna excepció anecdòtica, s'ha perdut.

Després de visitar el santuari de la Mare de Déu de Núria i reposar vam refer el camí de tornada cap a Fontalba, de nou amb silenci per pair la conversa i gaudir de nou dels boscos de pi negre amb negret i del brollar de l'aigua.

GO KUBO!

LA NOVA PROPOSTA DE ROBÒTICA I PROGRAMACIÓ
DE BAULA PER A EDUCACIÓ INFANTIL I CICLE INICIAL
D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

NOVETAT
1r i 2n
PRIMÀRIA

Continuïtat al bisbat de Terrassa: Cristau nomenat bisbe

Sense novetat al bisbat de Terrassa. Aquest migdia la Santa Seu ha anunciat el **nomenament** de **Salvador Cristau Coll** com a bisbe de Terrassa. Des de 2010 era el bisbe auxiliar i, quan abans de l'estiu el bisbe **Josep Àngel Saiz** va ser **nomenat arquebisbe de Sevilla**, Cristau va prendre provisionalment de direcció de Terrassa com administrador diocesà. Ara es confirma aquest encàrrec de manera definitiva. També aclareix una de les incògnites en els nomenaments episcopals pendents a Catalunya, a l'espera de superar l'interinitat a Solsona i veure si hi ha pressa per substituir el bisbe de Girona.

Amb 71 anys, Cristau té quatre o cinc anys per davant com a bisbe de Terrassa. Però, a diferència d'altres nomenaments, no caldrà esperar una etapa d'adaptació o de coneixement de la diòcesi. Cristau forma part de l'equip de govern del bisbat des de la seva creació el 2004 i una de les persones de confiança del bisbe Saiz. Abans ja van col·laborar a Barcelona en la darrera etapa de l'episcopat del cardenal Ricard Maria Carles quan Saiz era bisbe auxiliar i Cristau secretari canceller de Barcelona. El 2004, amb la divisió de l'arquebisbat de Barcelona, la creació del bisbat i el nomenament de Saiz com

a primer bisbe de Terrassa, va escollir Cristau com a primer vicari general i rector de la nova catedral. El 2006 li va confiar la direcció del Seminari, quan Terrassa va crear un seminari propi segregat del de Barcelona.

Substitut de Saiz

Tant Saiz com Cristau, tot i viure a Barcelona, són capellans formats al Seminari de Toledo, en una època en què el Seminari de Barcelona era vist com poc ortodox per alguns sectors eclesials. Cristau, nascut a Barcelona el 15 d'abril de 1950, es va llicenciar en dret a la UB el 1972 i el 1976 va ingressar al Seminari Toledo. Allà va ser ordenat sacerdot el 1980 i el 1985 va tornar a Barcelona. Del 1985 al 1990 va ser vicari de Mollet del Vallès, que precisament ara pertany al bisbat de Terrassa. Els qui l'han conegut en aquesta etapa en destaquen la seva bonhomia, proximitat i un tarannà tranquil.

A partir del 1990 rep diversos encàrrecs a la cúria de l'arquebisbat de Barcelona i el 1991 s'incorpora com a formador del Seminari. Posteriorment, és nomenat vicerector i director espiritual, experiència que després aprofitarà com a rector del Seminari de Terrassa. El 1999

reemprèn la vida parroquial com a rector d'un dels temples més significatius de Barcelona, la Basílica de Mare de Déu de la Mercè, i manté diverses responsabilitats a la cúria fins que és nomenat secretari general el 2001.

El 18 de maig de 2010 va ser nomenat bisbe titular de Aliazira i **auxiliar de Terrassa**. Actualment és responsable de la Pastoral de la Salut a la Tarraconense i membre de la comissió episcopal de Seminaris i Universitats i Patrimoni Cultural de la Conferència Episcopal Espanyola. Quan Saiz va ser enviat a Sevilla, al juny el Col·legi de Consultors de la diòcesi el va **escollir administrador diocesà**. Amb el nomenament pontifici com a bisbe de Terrassa ara aquesta situació passa a ser definitiva.

Pendents de les diòcesis vacants

El nomenament de Terrassa, aclareix una de les seus vacants que hi havia a Catalunya. Tot i que Terrassa és un bisbat molt vinculat a Barcelona, és la **segona diòcesi més gran de Catalunya** amb 1,3 milions d'habitats, que inclou el territori de tot el Vallès. Per exemple, fins ara era la única diòcesi catalana excepte Barcelona amb prou pes per tenir un bisbe auxiliar.

Ara queda pendent Solsona després de la **sonada renúncia** del bisbe **Xavier Novell**. De fet, és un dels temes més urgents a solucionar pel desconcert que ha generat la situació, que provisionalment **ha assumit el bisbe de Vic, Romà Casanova**, com a administrador apostòlic. En carter també hi ha Girona, on **Francesc Pardo** ja ha complert els 75 anys i ha presentat la renúncia. Barcelona teòricament està en la mateixa situació que Girona -Omella també ha fet els 75 anys-, però ningú n'espera un relleu mentre ocupi la presidència de la Conferència Episcopal Espanyola, fins el 2024.

La continuïtat en la diòcesi de Terrassa també posa de manifest una certa dificultat per capgirar un episcopat marcat durant dècades pels candidats dels cardenals Suquía i Rouco i per alinear-lo totalment amb la renovació del papa Francesc. A Catalunya també està pesant molt el bloqueig de qualsevol candidat que tingui un mínim perfil catalanista. Per una cosa o per l'altra, tot i els esforços des de nunciatura, no acaba d'aparèixer una plantilla de bisbes alternativa i els candidats més renovadors queden a la banqueta.

Bisbe Cristau de Terrassa: “Hem de superar les diferències”

Roda de premsa amb més seminaristes que periodistes. Els joves que avui eren a la sala del bisbat en el moment de fer-se pública la notícia han fet explícita l'estima que tenen al recent nomenat bisbe de Terrassa. El seu pare espiritual, **Salvador Cristau Coll**, fins ara bisbe auxiliar, rector del seminari i administrador de la diòcesi, passa a ser el nou bisbe de Terrassa. Així **ho ha anunciat** el matí d'aquest divendres el Vaticà.

La presa de possessió tindrà lloc dissabte 5 de febrer a les 11 del matí, a la Catedral del Sant Esperit, en una celebració solemne que presidirà el nunci del Papa, **Bernardito Auza**. Però Cristau ha tret ferro a la notícia. Primer ha aclarit que quan es convoca la premsa és per algun fet “especial” i no necessàriament “important”. I després, ha descrit el nomenament que li ha fa el **papa Francesc** com a part del “misteri que és l'Església”.

“Entenc i visc l'Església com una família”

El nou bisbe de Terrassa ha adreçat unes paraules en castellà per saludar capellans, laics i religiosos. I ha reiterat la necessitat de “comunió”

entre tots els qui configuren l'Església. “Després de 41 anys de sacerdot, 11 de bisbe i 71 de vida, experimento molt intensament al meua pertinença a l'Església, com una comunió amb tots els bisbes, en comunió amb el bisbe de Roma i amb tota aquesta família que és l'Església”, ha expressat.

Cristau ha dit que se'n sent part: “Entenc i visc l'Església com una família i vull viure l'Església diocesana com la meua família”. Sobre l'aportació que vol fer a la diòcesi ha fet constar que assumeix el “compromís de treballar per la comunió”. N'ha parlat com un repte personal.

Superar les diferències

En aquest sentit, el nou bisbe ha valorat que el seu nomenament arribi en la fase preparatòria del **Sínode de Bisbes**, que el papa Francesc ha convocat per al 2023. Ha recordat que el Papa demana que tothom participi de la fase preparatòria, que ha començat aquesta tardor.

Ha explicat que tot el món catòlic inicia “un treball de reflexió” i ha defensat que això per a ell “no és debat ni discussió”. Per a Cristau, “les

discussions i els debats ens divideixen”. I ha demanat assumir “el repte de decidir-nos d'una vegada tots els cristians a caminar junts, a superar les diferències, a viure en comunió”. En un context de “la secularització que ho va envaint tot”, ha subratllat que “evangelitzar cada vegada és més urgent”.

Inconformisme davant del patiment

S'ha mostrat sensible a les dificultats socials del moment i ha esmentat la pandèmia, la crisi econòmica i el fet de tenir l'índex d'atur més alt d'Europa: “Tot això fa patir moltes famílies”. Ha parlat també de “patiment físic, espiritual i psicològic, fam, soledat, explotació, abusos, consumisme, materialisme”. Una realitat davant la qual ha demanat col·laboració: “No ens hi podem conformar, hem de col·laborar per fer realitat el projecte de Déu”.

El nou bisbe ha expressat “sincera adhesió al successor de sant Pere”. En concret, ha dit: “Em sento amb profunda sintonia amb el papa Francesc, com m'he sentit tota la vida amb tots els papes de la meua vida, **Pius XII**, sant **Pau VI**, sant **Joan XXIII**, **Joan Pau I**, sant **Joan Pau II**, **Benet XVI** i ara Francesc”.

Un bisbe de continuïtat

De la seva trajectòria episcopal, ha dit que “és el Senyor qui porta l'Església i és capaç de fer treure fruits d'allà on sembla que no en puguin sortir”. A mode d'autocrítica, ha parlat de límits

personals. Sense entrar en detalls ha dit que “no fem tot el que hauríem de fer” i ha demanat la pregària dels fidels.

Cristau va assumir la seu vacant com a **administrador**, poc després del **nomenament com a arquebisbe de Sevilla** de **Josep Àngel Saiz**. Tot i que hagin passat prop de sis mesos des de llavors, avui ha descrit el seu com un “nomenament àgil”.

Ha dit també que no està previst que s’hagi de nomenar cap bisbe auxiliar per a Terrassa. De cara al nou govern, no ha fet cap previsió: “En principi seguirem tots igual”. I en el seu discurs no hi ha mancat la paraula “continuitat”. En qualsevol cas, l’Església catòlica acostuma a seguir el ritme del curs escolar. I si hi ha canvis a les parròquies, a les delegacions o a la cúria es fan habitualment a l’estiu.

Nathalie Becquart: “A l'Església primitiva ningú decidia sol”

“Originalment, la sinodalitat era l'estil de l'Església. A l'Església primitiva, el govern era sinodal i col·legiat, ningú decidia sol”. Així ho ha afirmat la subsecretària pel Sínode dels Bisbes nomenada al febrer pel papa Francesc, **Nathalie Becquart**, en una xerrada a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida -IREL- sobre sinodalitat.

El Sínode dels Bisbes que està actualment en un procés d'escolta diocesana a tot el món té com a repte, afirma Becquart, “capgirar la piràmide”, partir com diu el papa Francesc “del poble de Déu, escoltant el ‘sensus fidei’ per fer un camí de comunió”. Un Sínode que ha de preguntar-se sobre l'Església, sobre el seu estil, per deixar enrere, explica la religiosa “la visió jeràrquica de la qual parla Yves Congar”, i anar cap a la visió original dels primers cristians d'una fraternitat, aquella “formada per germans i germanes en Crist”.

I no es tracta, explica, simplement de reflexionar sobre el tema, sinó de viure'l i posar-ho en pràctica. “Aquest sínode és un autèntic exercici, un camí que cal fer junts, per aprendre a viure la comunió de manera més concreta, i fer participar tothom per preparar-lo per a la missió”.

Imaginar un futur diferent per a l'Església

El pas més important, creu Becquart, és ara, “la fase diocesana”. Una fase, recorda, inaugurada amb l'escolta “de tots els batejats”. Un procés sinodal que es considera dins l'Església un procés espiritual que ha d'ajudar, reconeix, “a imaginar un futur diferent per a l'Església i per a la societat”. La sinodalitat, explica la religiosa, no només serveix per millorar la vida de l'Església dins sinó que també té sempre “una finalitat cap a l'exterior per a la societat humana”. Per això, explica, és molt important “ser conscient que aquest procés sinodal està destinat a donar fruits per a totes les nostres societats i per a tot el planeta, no només per a l'Església”.

Originalment, però, la sinodalitat era l'estil de l'Església. “A l'Església primitiva, el govern era sinodal i col·legiat, ningú decidia sol”. El segon mil·lenni va posar l'accent en la jerarquia de l'Església, percebuda com una societat perfecta. “Avui ens trobem amb l'obligació de tornar a aprendre la sinodalitat que estava present en els Fets dels Apòstols al Concili de Jerusalem, afirma Becquart, però no es tracta de copiar i enganxar allò que s'ha viscut en el passat, “perquè les circumstàncies i el context han canviat”.

La fase diocesana en què es troba avui l'Església a tot el món, explica Becquart, “és un viatge d'aprenentatge, un camí per ser una Església que aprèn en què cadascú de nosaltres -sacer-

dots, bisbes, responsables pastorals, dones, homes, batejats, laics, consagrats- és sempre un ésser més sinodal”.

I és que, creu Becquart, “no n'hi ha prou amb tenir un sínode, cal ser un sínode”. L'Església, afirma, necessita “un compartir interior, un diàleg viu entre pastors, i entre pastors i fidels”. És un dels grans reptes d'aquest Sínode, “enfortir el diàleg”, perquè les tres claus indispensables per a la sinodalitat viva són, segons Becquart, “la comunió, la participació i la missió”.

MAP OF LEADERSHIP INITIATIVES IN THE CATHOLIC CHURCH IN SPAIN AND PORTUGAL

THE PATH TO SYNODALITY

Observatori Blanquerna: “A l'Església encara es desconfia del concepte de lideratge”

Lideratge. Aptitud d'una persona o un grup per dirigir altres persones o grups i exercir-hi influència. Aquesta és la definició d'un concepte que, si bé en àmbits socials com el polític o l'empresarial estan molt en auge i es treballen, en l'àmbit eclesial sembla que encara es mira amb recel. No cal el lideratge a l'Església? Ser líder és contrari a escoltar, delegar o promoure altres persones? Una investigació de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura ha analitzat les iniciatives de lideratge a l'Església catòlica a Espanya i Portugal.

Promogut per la organització Porticus, i realitzat conjuntament entre l'Observatori Blanquerna i el Centre d'Investigació en Comunicació i Cultura de la Universitat Catòlica Portuguesa, el projecte es materialitza en un mapa d'iniciatives de lideratge construït a partir d'enquestes, focus groups, entrevistes i documentació. L'objectiu del projecte, “detectar si s'estan duent a terme iniciatives de lideratge que fomentin la sinodalitat”.

Desproporció entre formació i gestió

A l'Estat Espanyol les diòcesis enquestades reconeixen, afirma Míriam Díez, directora de

l'Observatori i qui ha liderat el projecte, que tenen iniciatives de lideratge però que aquestes són "majoritàriament en format offline, presencials". Sobretot destaquen iniciatives de cursos i formacions, quedant només un 13% les que parlen d'iniciatives d'acompanyament, on es parla poc de gestió i management o *couching*, i en què el 17% de les diòcesis compten amb iniciatives de comunicació en lideratge. "Hi ha una desproporció perquè en lideratge encara es continua oferint només formació", explica Díez.

Només el 6% reconeix que implementa models de lideratge, dada que contrasta quan es pregunta sobre quin model de lideratge voldrien a la seva diòcesi. La majoria aposta per un perfil de líder democràtic i *couch*, i ningú aposta per un líder autoritari. També han detectat des de l'Observatori una manca de coneixement sobre el concepte de lideratge de servei. I com a desafiaments per a la implementació del lideratge a l'Església es destaquen "la manca de temps i la manca de coordinació". Continua sobtant, explica Díez, que encara "un 6% de les diòcesis enquestades no compten amb el laicat pel lideratge".

En el cas de Portugal els resultats són diferents. A Portugal sí que existeixen iniciatives de lide-

ratge i la coincidència entre allò que ja existeix i el que es desitja "és molt més elevada". A Portugal ja compten amb iniciatives i estructures pròpies del coaching. En quant als desafiaments per a la implementació de lideratge a Portugal destaquen "la manca d'inversió i la manca de recursos humans, així com la descoordinació i una exclusió encara més gran del laicat".

L'estudi també exemplifica bones pràctiques que triomfen ja en lideratge eclesial en tots dos països. Díez ha enumerat, per exemple, el **projecte AUTEM**, a la diòcesi de Solsona, el programa Pastores Gregis Christi, el programa LIDE de la Universidad de Comillas, els Scouts Catòlics d'Andalusia, el programa ACEGE a Portugal, el programa de dirigents eclesials, els Scouts Portuguesos, o el projecte Missao Pais.

"Tornar a les arrels"

El teòleg **Rafael Luciani** ha posat en context de sinodalitat el projecte de l'Observatori. Luciani ha explicat que un dels grans reptes que té l'Església avui és saber "com crear el model institucional que faci viable la sinodalitat". Sense un model institucional efectiu, afirma, "quedarà tot molt bonic, però no hi haurà el ca-

nal adequat per ser efectius". Luciani defensa un lideratge eclesial que "representi el consens de la comunitat". El gran repte, per a ell, "fer una proposta de formació de lideratge ministerial i pastoral centrada en la comunitat", ja que, reconeix, "si no hi ha un nou model institucional la sinodalitat no serà efectiva".

Bruno Spriet, responsable del projecte Església i Fe de Porticus, ha volgut remarcar que una Església sinodal vol dir "tornar a les arrels". Per fer-ho, afirma, es necessiten "líders en clau sinodal". El mapa de l'Observatori Blanquerna presentat aquest dimecres, explica Spriet, "ajuda a buscar iniciatives i aptituds interessants sobre el tema".

Un concepte, el del lideratge, que Míriam Díez reconeix que "encara genera desconfiança a l'Església". Díez creu que cal més autoavaluació, autodiagnòstic i professionalització dins l'Església. Díez demana alhora confiar més en el concepte de lideratge i sobretot en el concepte de lideratge de servei. "Cal proposar, cocrear, noves idees i perdre la por a apropar-se a noves realitats i iniciatives". El projecte es pot consultar a la web www.lideresiglesia.com.

La Rebotiga n.27. De què parlem quan parlem de sinodalitat

Comentari de l'actualitat de la setmana des de la redacció de Catalunya Religió. Aquesta setmana parlem de com s'està preparant el Sínode de Bisbes sobre la **sinodalitat** i quin abast està tenint. També ens acompanya **Macià Grau**, responsable de l'**edició gratuïta impresa** de Catalunya Religió quan acaba de sortir el número de desembre. Tertúlia amb els periodistes **Laura Mor**, **Glòria Barrete**, **Roger Vilaclara** i **Jordi Llisteri**."

ESCOLTA
EL PODCAST

El Papa comença el seu viatge apostòlic a Xipre i Grècia

El **papa Francesc** ha sortit de l'aeroport de Fiumicino de Roma aquest dijous amb destinació a Xipre. S'hi estarà per primera vegada del 2 al 4 de desembre on visitarà la ciutat de Nicòsia. Des d'allà es traslladarà a Grècia, on romandrà del 4 al 6 de desembre. En aquesta **35a visita apostòlica** tornarà a visitar Lesbos cinc anys després i visitarà Atenes. Un viatge que, per al Papa, és la font de la fe i la fraternitat ecumènica. També ha de servir per "tocar la carn ferida de milers de migrants". Al final de l'audiència general, el papa Francesc demana pregar pel seu pelegrinatge a Xipre i Grècia.

VATICAN NEWS | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Cada portal és important" a la nova campanya de Nadal de Càritas Catalunya

Amb el lema 'Aquest Nadal, cada portal és important', les deu Càritas amb seu a Catalunya torenen a sumar esforços per la campanya de Nadal d'enguany. La campanya, que estarà present als principals mitjans de comunicació d'àmbit català durant tot el mes de desembre, és una crida a la col·laboració econòmica de la ciutadania, per posar en pràctica la generositat amb les persones en situació més precària d'una societat ferida, molt més pobre, fràgil i vulnerable.

CÀRITAS CATALUNYA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

“El Museu de Tarragona podria ser el vaixell insígnia de la diòcesi, com el de Vic”

Sofia Mata de la Cruz, doctora en Història de l'Art per la **Universitat Rovira i Virgili**, ha dedicat gran part de la seva vida a recuperar i catalogar el fons del **Museu Diocesà de Tarragona**. La seva tasca va començar el 1990, quan es va incorporar al Museu com a documentalista i conservadora, i va trobar una gran quantitat d'obres que estaven en unes condicions deplorables. El seu afany per recuperar-les i portar-les a la llum va fer que el 2014 fos nomenada directora de l'esmentat centre, càrrec que va ocupar fins el gener del 2021.

Un any després de la seva jubilació, i després d'haver rebut la distinció al Mèrit Cultural que atorga l'**Ajuntament de Tarragona**, Sofia Mata fa un balanç positiu dels seus 30 anys al Museu Diocesà i explica els reptes del nou equip dirigit per **Andreu Muñoz**, el seu substitut.

Com recordes la teva arribada al Museu Diocesà?

Quan vaig entrar-hi el que vaig trobar va ser una institució que estava agònica, per no dir morta. Les sales estaven tancades als visitants, i tot i que hi havia un patrimoni impressionant, pràc-

ticament era desconegut i s'estava fent malbé, perquè estava en unes condicions deplorables. Des del primer moment la nostra tasca va ser la de lluitar per recuperar el que forma el fons del Museu, catalogar-lo, fotografiar-lo i recuperar tota la informació sobre les obres, que posteriorment es van restaurar. En definitiva, la meua trajectòria de treball en aquests trenta anys ha estat la de ressuscitar el Museu, es pot dir d'aquesta manera. Tornar-lo a posar al lloc que es mereixia, a l'alçada d'altres institucions semblants, i fer-lo visible.

S'ha assolit l'objectiu?

Hem aconseguit fer molta feina, que va des de l'obertura de les sales als visitants, a la realització de catàlegs i un gran nombre d'exposicions temporals, entre d'altres. Tot això en unes condicions molt dures, perquè sempre hem hagut de lluitar per aconseguir el finançament per continuar. També hem avançat molt en la informatització, fet que ens ha permès entrar a formar part del registre de **museus de Catalunya**. Encara queden moltes coses per fer, però quan faig una mirada cap enrere sento una gran satisfacció personal, perquè sé com estava la institució i la puc comparar amb la situació actual.

El nou director, l'Andreu Muñoz, ja porta un any al capdavant del Museu. Com valoren la tasca del nou equip?

Estic tranquil·la perquè sé que l'equip actual segueix la línia que vam marcar des de la meua arribada, i sé que el Museu continuarà viu i bellugant-se. L'Andreu Muñoz té una gran experiència prèvia amb el **Museu Bíblic** i s'ho ha pres molt seriosament, tot i que continua havent-hi el problema financer. Els problemes econòmics fan que no es pugui disposar d'un pressupost que sí que tenen altres museus semblants al nostre, és un problema de sempre.

“TENIM SALES MAGNÍFIQUES, PERÒ NO PERMETEN QUE EL MUSEU MOSTRI TOT EL SEU POTENCIAL”

Quin repte té ara el Museu?

Des de la fundació del Museu Diocesà hi ha hagut una tendència a considerar-lo un apèndix de la **Catedral**, perquè les sales estan distribuïdes al voltant del claustre i això fa que moltes persones, tant de dins com de fora, es

pensin que és un apèndix. Com que només es pot mostrar una mostra molt petita del que realment constitueix el fons que té el Museu, pensen que és un museu menor, però als magatzems hi ha unes deu vegades més d'obres del que es mostra. Quan visites museus com l'**Episcopal de Vic** o el de **Solsona**, la sensació és que pel que fa al contingut estem a la mateixa alçada, però la importància que allí han donat als museus és molt més gran. El de Tarragona podria ser el vaixell insígnia de la diòcesi, com ho és el de Vic, però per moltes qüestions no ha estat possible.

Tenim sales magnífiques, capelles gòtiques precioses, però no permeten que el museu mostri tot el seu potencial, que és molt gran. Jo continuo en contacte amb l'equip actual, i sé que ho veuen de la mateixa manera i faran tot el possible per millorar-ho.

L'objectiu és, per tant, fer un museu més gran?

Al principi, quan es va fundar, l'arquebisbe Antolín López Peláez, va triar aquest local del claustre de la Catedral, i això va ser un error perquè li va restar importància i li va treure

visibilitat. Hi ha hagut intents de treure'l cap a fora, de situar-lo en altres llocs fora de la catedral, però malauradament no van reeixir. Això no vol dir que el museu no hagi d'estar al costat de la catedral, però hauria de ser independent, és l'opinió que sempre he tingut i he dit, que el museu hauria de disposar dels seus propis espais, de les seves pròpies dinàmiques d'entrada i de sortida... seria molt bo per al museu i pels visitants.

“LES IMATGES RELIGIOSES HAN DE TRANSMETRE QUELCOM MÉS DEL QUE ES PUGUI VEURE EN ALTRES MUSEUS”

Avui en dia, quina funció té un museu diocesà?

El més important a l'hora de definir un museu diocesà és diferenciar-lo dels altres museus de belles arts, perquè encara que tinguin col·leccions semblants, el primer ha de tenir una funció

catequètica. El missatge que han de transmetre les seves sales va més enllà de l'estètica. Podem anar al Prado, al Metropolitan de Nova York, i hi trobarem multitud d'imatges de la Mare de Déu gòtiques precioses, però es mostren únicament per la seva vessant històrica i artística. Els hi falta aquella vessant que els museus diocesans han d'oferir als visitants, que és la de transmetre el missatge evangèlic. Les imatges religioses han de transmetre quelcom més que el que es pugui veure en altres museus, encara que els visitants puguin ser creients o no creients.

Aquesta és la missió, i crec que sempre s'ha de preservar aquest paper catequètic, s'ha d'ensenyar la història de la salvació, s'ha d'ensenyar la Paraula de Déu... de la mateixa manera que ho feien els artistes de les obres que s'hi mostren.

Això és precisament el que nosaltres hem intentat transmetre als visitants. Per exemple, a la sala del Corpus Christi, remodelada el 2014, es va aprofitar per mostrar molta pintura gòtica que s'havia restaurat, però el muntatge es va fer

d'una manera que recuperava l'ambient d'una capella gòtica, amb una nau central, on l'absis de la capella està presidit per un retaule dedicat a la Mare de Déu. Vam intentar crear un discurs on la gent pogués apreciar diverses escenes de la vida de Jesús, de Maria, dels sants, i que no es trobés només amb una sèrie de pintures.

A vegades, aquesta visió topa una mica amb la dels dissenyadors, però nosaltres, a més de seguir les normes de la museologia d'avui en dia en quant a presentació, sempre hem volgut transmetre aquest missatge, que ha de ser punt diferenciador dels museus diocesans.

AQUEST NADAL, CADA PORTAL ÉS IMPORTANT.

En aquest portal no hi ha cap mula ni cap bou, però hi ha famílies que no arriben a final de mes.

Caritas
Catalunya

Construïm una societat millor.

Fes un donatiu a www.caritascatalunya.cat

ES69 2100 5000 5802 0008 9517 / CODI BIZUM: 38031

L'IQS reconeix els 60 anys formant persones del jesuïta Lluís Victori

Quan compleix seixanta anys de docència, recerca i d'acompanyament pastoral a IQS, el centre ha organitzat una exposició dedicada al pare jesuïta **Lluís Victori**. "Seixanta anys formant persones", tal com diu el títol de l'exposició i del llibre que també s'ha editat. L'exposició permet conèixer millor la història d'IQS a través de la cronologia del pare Victori descrita entre 1961-2021. A més l'exposició s'articula al voltant de tres àrees destacades en la vida del pare Victori.

IQS / CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

El claretià Matías Augé guanya el Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica

El Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (CPL) ha atorgat el **VIII Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica** al pare claretià **Matías Augé Benet**. El lliurament del guardó serà dimecres 9 de febrer de 2022, a les 12:00 h a l'aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona. Amb aquest memorial es vol posar de relleu el servei que Augé ha realitzat per a divulgar la reforma litúrgica promoguda pel Vaticà II des de la seva funció de consultor, així com a professor -ara honorari-, del Pontifici Institut Litúrgic Sant Anselm de Roma i altres centres.

CPL | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

El Museu Episcopal de Vic ofereix una programació especial pel Mercat Medieval

Amb motiu del Mercat Medieval de Vic, el Museu d'Art Medieval amplia l'horari d'obertura i ofereix una programació especial d'activitats. Una d'aquestes és l'estrena d'una visita que analitza com la Pesta Negra del segle XIV va impactar en la societat medieval i com això queda plasmat en la producció artística. Aquesta visita especial serà aquest dissabte a les 12 h. El Mercat Medieval torna després d'un any d'aturada per la pandèmia i se celebra a la ciutat de Vic des d'aquest dissabte 4 al dimecres 8 de desembre.

MUSEU EPISCOPAL DE VIC | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Héctor Fabio Henao de Colòmbia: “El límit entre agressors i víctimes no sempre és clar”

Després de més de vint anys liderant el **Secretariat de Pastoral Social de Colòmbia - Càritas Colòmbia**, el capellà colombià **Héctor Fabio Henao Gaviria** és escoltat a totes les conferències episcopals llatinoamericanes. El coneixen com a “monsenyor Henao” i la seva veu és respectada en el món eclesial, social i polític com un dels artífex de la construcció de pau a Colòmbia i a tota Amèrica Llatina.

L'Institut Berghof d'Alemanya l'ha convidat a participar com a expert en unes jornades internes per reflexionar sobre la construcció de pau des de la perspectiva del diàleg interreligiós. Les jornades, que se celebren de dilluns a divendres a Barcelona, recullen experiències de tot el món. Entre elles, els projectes catalans **Diàleg.cat** i la **Xarxa Interreligiosa per la Pau** de Justícia i Pau.

En aquesta entrevista, realitzada a la seu de Justícia i Pau, Henao té la perspectiva després que hagin passat cinc anys de la **signatura dels acords de pau**. Insisteix en la necessitat de transformar les relacions socials. No només per a l'alto el foc en el cas dels conflictes armats, sinó també per establir un pacte social basat

en la justícia i l'equitat. Com a creient, demana "harmonitzar la veritat i la misericòrdia". Reco-neix que el procés de pau l'ha obligat a "deconstruir" moltes idees. I defensa que "hi ha un pla de Déu sobre la història en clau de reconciliació i pau".

Com s'entén des de Colòmbia la feina per la pau? Què cal fer des d'aquí perquè això sigui realment un moviment internacional?

La construcció de la pau ha de fonamentar-se en la possibilitat de construir un acord sobre un projecte d'humanitat i projectes de països molt concrets. En el cas colombià, un projecte de nació que sigui inclusiu, que sigui capaç d'establir relacions equitatives. Colòmbia ha viscut un conflicte molt extens, però també és un dels països més inequitatius del continent més inequitatiu del món, que és Amèrica Llatina.

Colòmbia, al costat del Brasil, són els dos països més inequitatius de la regió. Això ha estat traduït en fets molt greus que hem viscut al llarg de 60 anys. Ara estem buscant una sortida, però hem après una lliçó molt profunda: la construcció de la pau té a veure a llarg termini sobre la

transformació de relacions i de la manera com les persones es veuen dins d'una societat, i s'hi incorporen. Això és una transformació relacio-nal molt profunda.

I aquesta lliçó ens ha portat a aprendre que una cosa és treballar per la implementació dels acords de pau, i una altra cosa, que no és exactament el mateix, és la construcció de pau, que és un assumpte ciutadà que involucra tot el conjunt de la societat. I que porta a prendre decisions polítiques i ciutadanes de fons, sobre la manera com la societat està fonamentada i construïda.

En aquest sentit, l'Església colombiana és referent a la feina per la cultura de pau i la reconciliació. Quina resposta, suport o seguiment tenen de la ciutadania? Se senten realment reforçats, entesos, acceptats pel global del país?

L'Església a Colòmbia té un reconeixement molt alt en la tasca de construcció de pau i de reconciliació. Sobretot perquè ha tingut històricament una posició d'acompanyament i de proximitat amb les víctimes molt profunda.

L'arrelament a les diferents regions on el conflicte ha estat molt difícil, entre diverses organitzacions, l'estat i les comunitats ha estat normalment per mitjà de l'Església. Aquesta mediació de l'Església -que és l'única que hi és present en molts casos, encara que no hi hagi altres formes de presència institucional- ens ha permès tenir un reconeixement molt fort, i ser un referent en termes de construir cap al futur una societat molt més pacífica i reconciliada.

L'Església continua tenint una veu que és escoltada i respectada i és un actor molt dinàmic en termes de possibilitat de construir pau i reconciliació.

El 2018, el lema del Secretariat Nacional i de la Conferència Episcopal Colombiana era el salm 85, verset 11: "La misericòrdia i la veritat es van trobar, la justícia i la pau es van besar". Des de la seva experiència, què és primer, com és el protocol? Està ben escrit el salm?

Aquests quatre elements són quatre grans pilars molt importants per entendre què és realment el procés a llarg termini. El salm els col·lo-

ca com a pols molt concrets, però també amb nombrosos desafiaments. La justícia i la pau sempre estaran en tensió, sempre s'han hagut de complementar i relacionar. La tensió realment allà és molt forta, ho vam veure a Colòmbia actualment: la justícia tendeix a anar molt més cap a la reparació a la víctima, i s'estén molt més cap al reconeixement de la dignitat de tothom, tendeix molt més cap a la restauració de relacions.

La pau és un element molt més extens, en el sentit que cerca transformacions de fons. La gran pregunta que es fa la societat colombiana és "fins on podem traçar o suportar que els assumptes de justícia siguin flexibilitzats o enfocats d'una manera diferent en bé de la construcció de pau? En bé de l'èxit de la pau". És a dir, si l'assoliment de la pau pot crear formes alternatives de justícia. De vegades es parla de justícia punitiva, que castigarà atrocitats i delictes comesos en el passat.

Hem d'harmonitzar la recerca d'aquest projecte de pau de la societat, amb les relacions de justícia de reconeixement de la dignitat, dels que van cometre les atrocitats i dels que les van pa-

tir. Tenir en compte que en molts casos aquest límit entre agressors i víctimes no és clar. De quina manera es poden harmonitzar les dues coses: la veritat i la misericòrdia. És un dilema molt fort. Sense veritat no podem parlar de reconciliació. La veritat és un element completament essencial. Però com diu el Papa, la veritat ha de ser acollida en termes de misericòrdia, en termes proactius de transformacions, no de revictimitzacions, perquè allò del passat no torni a passar més; que realment sigui un compromís en clau de construcció d'un altre tipus de societat. Aquest és el desafiament.

Tenim una **Comissió de la Veritat**, que és presidida per un sacerdot jesuïta, el pare **Francisco de Roux**. Una comissió que fa una gran feina a Colòmbia i que ha de seguir avançant indubtablement cap a la recerca d'alternatives per tenir un horitzó nou, en la relació amb el passat i la manera com entenem el que ha passat. De quina manera aquestes explicacions no ens porten a més odi, més violència, més atrocitats, sinó que ens porten a construir una societat nova.

I des de Catalunya què podem aprendre de l'experiència colombiana?

El que Colòmbia està fent avui és un camí en què la societat està tractant de descobrir unes formes noves de relacionar-se; aquesta societat pot mostrar un acord de pau molt complex i ampli, probablement dels més elaborats al món posterior als acords de Roma de la Cort Penal Internacional, que és un element molt interessant.

Altres coses fonamentals. El paper de les víctimes. El fet que les víctimes fossin incloses i escoltades a la taula de negociacions, va ser molt important en el cas colombià. I assenya-la un referent de com cal manejar una negociació, incloent-hi la presència de les víctimes. No es pot negociar un conflicte sense la presència dels qui se n'hagin vist afectats. És una premissa interessant, sense la qual no es pot aprofundir, són passos importants que poden donar llums per a altres conflictivitats al món.

Una segona cosa important és que definitivament els acords de pau han de ser transformadors sobre les causes que van generar el conflicte. Els acords s'han de construir no sols com un cessament d'hostilitats, sinó sobre la base

d'un compromís de transformacions a curt, mitjà i llarg termini. De manera que responguin als mateixos orígens. Poden ser en termes d'exclusió, de desconeixement de la pluralitat de la societat.

I una tercera cosa que em sembla molt important en el cas de Colòmbia. Aquesta societat ha hagut de plantejar-se molt de fons com n'ha de ser la composició en termes de diàleg social cap al futur. La negociació de pau, entre actors armats, no ho resol tot. Encara hi ha un diàleg, d'aprofundiment en la relació entre tots els actors socials. En treure-li el caràcter de conflicte armat o polític, queda la construcció ciutadana permanent. El diàleg no és tan sols un instrument per resoldre crisis, sinó un instrument permanent de construir societats.

Què ha significat per a vostè, com a persona, liderar i acompanyar aquests processos de reconciliació?

Ha estat un aprenentatge permanent. He tingut l'oportunitat d'aprendre moltes altres idees, aproximacions, altres maneres de llegir, també com a sacerdot, des del punt de vista de la fe, totes aquestes realitats. Moltes vegades és desmuntar, desconstruir idees que un tenia, desconstruir conceptes, desmuntar de vegades percepcions -els conflictes estan molt intervinguts per les percepcions- i obrir-se a altres percepcions, a una altra aproximació. Per mi ha estat una lliçó molt important. He pogut descobrir com realment hi ha un pla de Déu sobre la història en clau de reconciliació i pau. Ha estat com Déu ha volgut moure aquest pro-

cés, impulsar-lo, acompanyar-lo i animar-lo per múltiples camins. I el camí de l'Església sempre ha de ser aquest. Nosaltres som Església en la mesura que el Senyor ens ha cridat per ser una comunitat reconciliada i reconciliadora. Per ser una comunitat que es reconcilia permanentment a l'interior, i una comunitat que està permanentment treballant per a la reconciliació a tots els nivells. Però primer de tot hem de ser una comunitat on aprenguem a reconciliar-nos internament.

Fotografia: Krzysztof Golik
sota llicència CC 4.0

Capellans cèlibes i capellans casats

JOSEP-MIQUEL BAUSSET
A DEL SANTUARI ESTANT

Amb motiu de la renúncia del bisbe de Solsona, **Xavier Novell** i del casament, torna a estar d'actualitat la qüestió del celibat dels capellans.

Cal dir que el Vaticà II, en el decret sobre els preveres, deia que el celibat “no s'exigeix per la naturalesa mateixa del sacerdoci”, ja que no és cap dogma de fe. Encara més: a l'Orient cristià, catòlic i ortodox, “a més d'aquells que escullen el celibat, hi ha també preveres casats”.

El pare **Manel Nin**, monjo de Montserrat i exarca per als catòlics bizantins de Grècia, que va ser pare espiritual (1996-1999) i rector (1999-

2016) del Pontifici Col·legi Grec de Roma, **recordava** que “les Esglésies Catòliques Bizantines tenen el doble clergat, casat i cèlibe”. No és que els mossens es casin, sinó que els seminaristes que s'han casat, son ordenats preveres. Així a Hongria i a Ucraïna, “el 99% del clergat està casat”, mentre que en altres països, els capellans casats son el 75%, el 50% o el 30%. Manel Nin, degut al temps que va passar al Col·legi Grec, deia que havia conegut “sacerdots casats, òptims sacerdots i òptims pares de família” i també, “preveres cèlibes, òptims”. I per això deia que “el tema d'obrir l'Església Catòlica Llatina a ordenar homes casats, l'eixamplaria

dient: obrir l'Església Catòlica Llatina als preveres cèlibes i als preveres casats”.

També el **papa Francesc**, el maig de 2014, de retorn del viatge a Terra Santa, va dir, en relació als preveres, que “el celibat no és un dogma de fe, és una regla de vida” i “en no ser un dogma de fe, la porta és oberta”.

El papa també va recordar que “l'Església catòlica té preveres casats en els ritus orientals”, els capellans catòlics de les Esglésies Orientals (maronites, armenis, melquites o coptes) en plena comunió amb Roma, que mantenen el caràcter optatiu del celibat dels preveres.

Com he dit abans, el Concili Vaticà II, en el Decret sobre els preveres, deia que el celibat “no s'exigeix per la naturalesa mateixa del sacerdoti, com apareix per la pràctica de l'Església primitiva, i per la tradició de les Esglésies orientals, on a més d'aquells que escullen el celibat, hi ha també preveres casats”. De fet, l'Església primitiva no tenia el celibat com a condició sine qua non per ser ordenat. Així, la primera Carta a Timoteu, en parlar dels requisits per ser elegit bisbe, diu que l'ordenat ha de ser “marit

d'una sola dona” i la Carta a Titus, pel que fa als preveres, diu també que l'ordenat “sigui irrepressible, marit d'una sola muller”.

Podria haver un nou replantejament del celibat presbiteral amb el papa Francesc? De fet, no és només el papa qui deixa la porta oberta per parlar d'aquest tema. El cardenal brasiler **Claudio Hummes** (que li va dir a Bergoglio en el conclave: “Recorda't dels pobres”), ja va afirmar també, que “el celibat no és part del dogma de l'Església i la qüestió està oberta a discussió”. I el qui va ser bisbe de Lleida, Joan Piris, també digué que “el celibat es pot revisar”, tot i que considerava que aquest tema no era una qüestió fonamental.

A més, l'octubre de 2019, el Sínode de l'Amazònia va obrir la porta a l'ordenació d'homes casats, per 128 vots a favor i 41 en contra. I és que si les Esglésies Orientals tenen el celibat opcional per als preveres, ¿per què no pot ser també així a l'Església Llatina? I si els anomenats diaques permanents són casats i els preveres anglicans que han passat a l'Església catòlica també ho són ¿no ho poden ser també els preveres de l'Església Romana?

També **Xavier Poch**, superior del monestir del Miracle, deia, molt encertadament, pel que fa al celibat dels preveres, que s'hauria de “reconduir la norma actual cap a l'opcionalitat”.

És diferent el cas dels religiosos i dels monjos, on des dels inicis del monaquisme i de la vida consagrada, el celibat és un aspecte que ens “identifica i ens configura com a model de vida”.

Finalment cal recordar que a l'homilia del 12 de maig de 2014, el papa Francesc deia: “Qui sóc jo per posar traves? Qui som nosaltres per tancar portes? És l'Esperit qui fa que l'Església camini. Cada vegada més, més enllà dels límits, més endavant”.

I és que, com ha dit el teòleg **José Mª Castillo**, “Jesús va instituir l'Eucaristia, però no el celibat”.

Crec que és d'un gran interès l'article del teòleg **Xabier Pikaza**, que va fer a propòsit de la dimissió i del casament del bisbe de Solsona. Pikaza recordava un treball que tractava sobre el nomenament (o elecció) de Teodor (o Teodoret) com a bisbe de Cir. Aquest Teodor era un bon cristià que vivia amb la seva famí-

lia. Quan morí el bisbe, el clergat decidí nomenar Teodor, nou bisbe de Cir.

Teodor va voler deixar les coses clares per acceptar ser nomenat nou bisbe i posà aquestes tres condicions.

La primera: que no podia deixar la caça. Li respongueren que necessitaven un bisbe normal i que ell no tindria cap problema per poder continuar caçant.

La segona condició de Teodor, és que ell era casat. Li respongueren que el volien de bisbe perquè coneixien la seva dona i sabien que ella l'ajudava a ser un bon cristià.

La tercera cosa que Teodor els va fer saber, és que des del Concili de Nicea (325), hi havia tota mena de bisbes, arrians, semiarrians, ortodo-

xos, macedonians.... Teodor els digué que ell no podia entrar en disputes i a més, no tenia clars alguns detalls, com sí que els tenien els bisbes Atanasi o Basili i que per això no volia anar discutint i resolent heretgies. Li van contestar a Teodor: "Precisament per això volem que siguis el nostre bisbe. Volem que siguis bisbe segons l'Evangeli de Nostre Senyor Jesucrist. En tens prou amb Mateu, Marc, Lluc i Joan. Alguna vegada Pau i res més. No volem que ens donis lliçons de teologia, sinó de vida i d'Evangeli. No ens prediquis temes discutits, sinó el Sermó de la Muntanya. Amb això en tenim prou". Després d'això, l'assemblea cridà: "Bisbe, bisbe". Teodor va ser presentat al poble que estava al carrer d'aquesta manera: "Aquest és el nostre bisbe".

Crec que al costat d'aquest testimoni rescatat pel teòleg Xabier Pikaza, són molt vàlides les

paraules que el papa Francesc va adreçar al clergat eslovac el passat mes de setembre. El papa els deia: "Que l'anunci de l'Evangeli sigui alliberador, mai opressor. I que l'Església sigui signe de llibertat i d'acolliment".

L'elecció del nou abat de Montserrat per part dels monjos, sense cap mena d'interferències externes a la comunitat monàstica, i de ningú més, demostra que a l'Església les coses es poden fer d'una manera més democràtica. I que els capellans casats poden ser tan bons capellans com els capellans cèlibes.

Octavi Vilà, reelegit abat de Poblet

La comunitat cistercenca de Santa Maria de Poblet ha reelegit el monjo **Octavi Vilà Mayo** com a abat. La votació s'ha fet aquest dijous al matí en el marc d'un capítol de la comunitat. Aquest divendres rebran la visita regular de l'abat general, **Mauro Giuseppe Lepori**, i de l'abadessa de Talavera de la Reina, **M. Eugenia Pablo**. Tant la reelecció com aquesta visita de seguiment són procediments habituals que contempen les constitucions de la congregació.

"Passats sis anys has tingut temps de fer coses i també d'equivocar-te en moltes altres, i han estat uns anys particularment difícils; s'agraeix

molt que la comunitat segueixi confiant en tu", ha valorat el pare abat a Catalunya Religió.

La comunitat cistercenca de Poblet a dia d'avui està formada per 25 monjos i dos postulants. Portes endins, Vilà es planteja "seguir treballant i reforçar cada vegada més la vida comunitària i els lligams entre nosaltres". I de cara enfora vol "recuperar l'activitat normal d'abans de la pandèmia, hostatgeria inclosa, i els reptes de conservació del monestir". Ara mateix estan acabant les obres de restauració de l'interior de l'església, que van començar fa cinc setmanes després que es produís un **despreniment** al sostre de la nau.

La confirmació al càrrec s'ha produït sis anys després que Vilà fos **elegit abat**, el 3 de desembre de 2015. Així ho va establir la comunitat en l'anterior votació: qui sortís elegit hauria de ser reconfirmat amb una nova votació al cap de sis anys.

El procediment s'estableix també en l'article 87 § c de les Constitucions per als Monjos de la Congregació Cistercenca de la Corona d'Aragó, a la que pertany Santa Maria de Poblet. Unes constitucions que marquen també que el govern de la comunitat es pot exercir fins als 75

anys, moment en què l'abat ha de presentar la seva renúncia.

LAURA MOR -CR | [LLEGIR AL WEB](#)

**Voleu rebre per WhatsApp
les notícies imprescindibles de cada setmana?
Apunteu-vos a la llista informativa
de Catalunya Religió!**

**Com? Guardeu el número 693 715 339 a la llibreta
de contactes com a 'Llista Catalunya Religió'.
I envieu-hi un missatge de WhatsApp
que digui **ALTA** i el vostre nom.**

Especials

**JOSEP GALLIFA
A UNIVERSITAS**

He pogut participar en la 18a. Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya, organitzada per la Direcció General d'Afers Religiosos i de la que s'encarrega de la producció Animaset, presentant una pel·lícula: "Especials". La Mostra ha arribat un any més als centres penitenciaris de Catalunya i als centres educatius de justícia juvenil, en el marc de les activitats per a la reinserció de la Secretaria de Mesures Penals, Reinserció i Atenció a la Victima del Departament de Justícia. En aquest marc i al Centre Penitenciari de Joves a La Roca del Vallès és on vaig tenir la oportunitat de presentar l'esmentada pel·lícula Especials.

Especials és una narració de fets reals dirigida

per Olivier Nakache i Eric Toledano. El títol en francès és "Hors normes", és a dir fora de les normes o també fora del comú.

Els protagonistes són joves, per una banda joves amb autisme. L'autisme com se sap és un trastorn que altera la capacitat d'aprenentatge, de comunicació i interacció dels qui el pateixen. També poden tenir patrons repetitius de conducta. En casos severs poden necessitar acompanyament les 24 hores al dia. I aquí comença l'extraordinari. Dos amics Bruno, jueu, i Malik, musulmà, creen dues associacions. La primera per treure dels hospitals i tractar d'inserir a la societat els joves amb autisme. En el judaisme les persones que

pateixen un trastorn mental sever, en suposar el trastorn una manca de consciència per fer el mal, se'ls considera "tzadik", és a dir justos. D'aquí la tradició de tenir-ne especial cura. El nom de l'associació real es deia "El silenci dels justos" i a la ficció "la paraula dels justos", doncs Bruno vol donar-los la paraula.

Per altra banda Malik té al seu càrrec una associació amb joves d'entorns desfavorits i que s'estan formant per ser cuidadors. Hi ha una col·laboració entre les dues associacions, de manera que els joves que es formen com a cuidadors tenen cura dels joves amb autisme. Hi ha també implícitament una col·laboració interreligiosa.

Tanmateix aquestes associacions, sobretot la dels joves amb autisme, no compleix els protocols de l'administració, tot i que porta funcionant 20 anys. Així que son freqüents les inspeccions amb les incomprendions i fredors administrati-

ves. La tasca dels amics Bruno i Malik es ajudar aquests joves, malgrat les nombroses dificultats i entrebancs, assolint petits passos amb molt d'esforç i total dedicació vital.

Es una mostra de com, des de l'empatia i la solidaritat, tenint cura dels altres més febles, ha anat canviat la consideració dels trastorns psicològics per part de la societat, quan es posen per davant les persones, ajudant-les per davant de tot i ajudant a les famílies. És un exemple de treball comú entre persones de religions diferents que poden tenir uns mateixos objectius, en aquest cas entorn la solidaritat amb persones vulnerables. Les creences religioses diferents no són un obstacle per la col·laboració, ans al contrari en son la motivació principal.

La forma d'interacció entre ells, la dedicació vital del Bruno i el Malik, les petites victòries també amb l'administració, fan aquesta pel·lícula molt

recomanable, doncs esdevé un quasi-documental sobre les persones amb necessitats especials i la contribució de les religions en tenir-ne cura.

Vaig presentar i fer el visionat d'aquesta pel·lícula, com he esmentat, al Centre Penitenciari de joves de la Roca del Vallès. La situació que viuen aquests joves empresonats és trista. Tenen una vida per davant, malgrat el tràngol en el que estan. Tanmateix la proximitat del que es narra a situacions semblants en les que viuen, va donar peu al seu interès i també a un petit debat. Els educadors i mediadors del centre van quedar sorpresos de l'atenció i l'interès que van mostrar. El cinema espiritual té un enorme potencial formatiu.

Sabadell Institucions Religioses i Tercer Sector

Atenció personalitzada orientada al carisma i a la missió de les institucions

Assessorament en inversions, gestió del patrimoni, finançament preferent... Estem al seu costat per oferir-li les solucions financeres que necessita a través d'una àmplia gamma de productes i serveis adaptats al seu sector i a la seva casuística particular.

Convenis

Condicions preferents per a la seva institució i les que en depenguin.

Finançament

Terminis i condicions personalitzats per tirar endavant els seus projectes.

Gestió

especialitzada

Un gestor estarà al seu costat per ajudar-lo en el seu dia a dia.

Més informació a
bancsabadell.com/institucionsreligioses
bancsabadell.com/tercersector

B Sabadell
 Ser on siguis

El Govern declara el Palau Episcopal de Solsona Bé Cultural d'Interès Nacional

DC, 01/12/2021 | La MANYANA

El Parlament posarà per primer cop un arbre de Nadal i un pessebre

DJ, 2/12/2021 | EL NACIONAL

La Paeria 'veta' una església apostòlica al barri del Clot de Lleida

DJ, 2/12/2021 | LA MANYANA

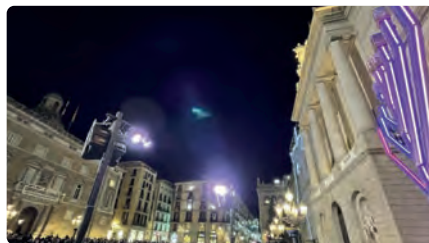
L'Ajuntament de Santa Coloma i la Fundació Pere Tarrés afavoriran la inserció laboral

DJ, 2/12/2021 | DIARI DE GIRONA

Els Pastorets oferiran prop de 200 representacions aquest Nadal

DV, 3/12/2021 | TORNAVEU

Barcelona celebra la Hanukkà jueva, la festa de les llums

DV, 3/12/2021 | EL PUNT AVUI

Triple exposició pessebrista a La Casa dels Entremesos de Barcelona

DV, 3/12/2021 | TORNAVEU

El misteri del grafiti en català del segle XV descobert al monestir de Pedralbes

DIJ, 02/12/2021 | LA VANGUARDIA

Escolania Montserrat
@EscolaniaMont

Ahir, vam coincidir amb en **@NanduJubany** que ens va voler saludar i obsequiar amb el seu llibre "Receptes per compartir en família" amb una bonica dedicatòria. Ens explicà que són molt fàcils de fer... Així que de ben segur que ens anirem a provar-les. Moltes gràcies!

Tweaked Tweet

18:34 - 27 nov. 21 - Twitter for Android

Escoles FEDAC
@EscolesFEDAC

Una de les grans preguntes que tots ens hem fet en algun moment és com ens recordaran. L' #Habit2 del projecte **#LiderEnML**, "Comença amb un fi en ment", té a veure amb tenir uns objectius a la vida i ens convida a definir una missió personal. **#LEM**
#LideratgeS **#LideratgePersonal**

Tweaked Tweet

15:02 - 03 dic. 21 - Mèlhuia

Libreria Claret
@LibreriaClaret

#FasBanys **#Triaunllibre**

♦ Tots els nens i les nenes que aquest 2021 fan 6 anys, independentment de la data del seu aniversari, rebran una carta personalitzada al seu domicili. Vine a la Claret!
+ info www.gencat.cat/ca/companyes/f...

@cultura_cat @LibreriaClaret

Tweaked Tweet

2 reproduccions
11:00 - 03 dic. 21 - Houshite Inc.

La Salle
@LaSalleCat

Anna Munteis (responsable multilingüe de La Salle Premià): "Si hagués de destacar alguna cosa de La Salle seria el seu equip humà" ow.ly/kwY730s2xSx
#EstàsAcasa **#MiraMésEnLla**
#SomLaSalle

Tweaked Tweet

20:02 - 01 dic. 21 - Houshite Inc.

Càtedra de Llibertat Religiosa
@llibertatreligiosa

!! Premis als millors TFG, TFM i tesis doctorals en l'àmbit de la **#llibertatreligiosa**

— Data límit: 15 desembre 2021

— Enviar a catedrallibertatreligiosa@blanquerna.url.edu

Tweaked Tweet

R **Consell de Llibertat Religiosa** **Departament de Justícia**

Premis al Millor Treball Final de Grau (TFG), al Millor Treball Final de Màster (TFM) i al Millor Tesi Doctoral sobre Llibertat Religiosa i de Consciència

Requisits dels treballs:

- Realitzar el treball entre 2019 i 2021 i no haver estat premiada al treball anterior.
- De naturalesa científica, jurídica, filosòfica, teològica, sociològica o de ciències socials.
- En català, castellà o anglès.
- Desenvolupar el treball amb el suport de la càtedra.

Procediments per la presentació:

- Inscriure en l'IFC mitjançant el formulari d'identificació corresponent a cada categoria de treball a www.url.edu.
- **Cal·lar fins al 15 de desembre de 2021.**

El treball s'entrega amb el treball i el treball de l'Congrés Internacional sobre Llibertat Religiosa i de Consciència que tindrà lloc els dies 2 i 3 de juny de 2022 a Barcelona. Pots consultar els criteris a www.catedrallibertatreligiosa.org/tema

Dos Blànquerna i 5 més
12:33 - 20 nov. 21 - Twitter Web App

Vedruna Catalunya Educació
@VedrunaCat

XXè recés d'Educadors #Vedruna al @MonestirPoblet. A les portes de l' #**#Advent** ens apropem a la mirada de l'infant **#Jesus** i el seu missatge. Som **#escolacompromesa** **#escolacristiana**

Tweaked Tweet

23:28 - 27 nov. 21 - Twitter for Android

Abadia de Montserrat
@abadiamontserrat

Reserves per a les celebracions de Nadal - Ja podeu fer les reserves (<https://abadiamontserrat...>)
#Montserrat
#CelebracionsLiturgiquesMontserrat
#Noticies
abadiamontserrat.cat/reserves-per-a...

Tweaked Tweet

13:38 - 30 nov. 21 - Houshite Inc.

La Sagrada Família
@l@sagradafamilia

Un nou estel està a punt de brillar! El Consell Gaudí commemora la culminació de la torre de la Mare de Déu de la Sagrada Família amb un vídeo musical gravat en diversos edificis gaudinians. **#Llibre Vermell de Montserrat** (s. XIV), dedicada a la Mare de Déu youtu.be/gMj94iQhY

Tweaked Tweet

172 reproduccions
13:43 - 03 dic. 21 - Twitter Web App

Justícia i Pau
@JusticiaIPau

Avui es commemora el dia de les persones amb discapacitat. Una diada per reconèixer la nostra diversitat i, sobretot, la nostra dignitat com a éssers humans.
#EstatdOpinió
#DiaInternacionaldeLaDiscapacitat

Tweaked Tweet

justiciapau.org
Discapacitat i igualtat: eliminem les barreres

20:09 - 03 dic. 21 - Twitter Web App

Escola Pia Catalunya
@escolapiacat

"Lo mejor que le puede pasar a una organización es que sus trabajadores se sientan orgullosos de ella." La **@bigordia** explica a **@eduketing** les claus i eines per fomentar la participació dels equips docents i personal a les escoles.

13:48 - 26 nov. 21 - Twitter Web App

Fundació Pere Tarrés
@Fundperetarrés

Vols aprendre a gestionar clients i a comunicar-te dins de l'empresa cooperativa?
Curs **GESTIÓ D'EMPRESES D'ECONOMIA SOCIAL 100%**
Subvencionat
Inici: 9 desembre ow.ly/K40F50H2yC9
Últimes places!

Tweaked Tweet

12:00 - 03 dic. 21 - Houshite Inc.

IQS
@IQSbarcelona

La semana pasada José Ruiz, director de RRHH del hotel W, vino a IQS a dar la charla "Professional Advise to help you shine in your career" a los estudiantes de segundo del Grado en Gestión Turística y Hotelera. 🇺🇵

¡Gracias por venir!
13:45 - 03 dic. 21 - Buffer

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Direcció: Laura Mor i Iriarte. **Redacció:** Glòria Barrete, Jordi Llisterrí i Roger Vilaclara. **Edició paper:** Macià Grau. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, Ignasi Escudero, Valentina Laferrara, Xavier Memba, Lucía Montobbio, Víctor Rodríguez, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer dels Lledó, 11. 08002 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat. **Publicitat:** Miquel Codolar i Paris Grau | comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Carles Duarte (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Oriol Llop, Manuel Manonelles, Noemí Ubach, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Amb el suport de:

